

15.01.2024

Asia/3

§ 17

V 31.1.2024, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle

HEL 2023-015526 T 02 05 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle raideliikenneinvestointeja varten enintään 333 900 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen investointien rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle myönnettävästä omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Käsittely

Esteelliset: Tuomas Rantanen
Esteellisyysden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakemus, hallituksen pöytäkirjaote

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

15.01.2024

Asia/3

Vantaan kaupunki

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.9.2021, § 282 liikenneliikelaikituksen yhtiöittämisen. Liikenneliikelaitos muutettiin osakeyhtiöksi yhteinä kokonaisuutena lukuun ottamatta metrotoimintojen omistus- ja järjestämisvastuita, jotka on tarkoitus siirtää yhtiöön myöhemmin. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy on aloittanut toimintansa 1.2.2022. Yhtiön ja kaupungin välille muodostui 492 982 250,46 euron perustamislaina, jonka suuruus oli yhtiötettyyn toimintaan kohdistuva laskennallinen osuus kaupungin ulkoisista veloista ja kaupungin sisäisistä luottolimiiteistä. Perustamislainan ehdot vastasivat kaupungin lainasopimusten keskimääräisiä ehtoja.

Valtuuston yhtiöittämisspätöksen mukaisesti yhtiö järjestää itse oman rahoituksensa markkinaehtoisesti kuitenkin siten, että kaupunkiomistajat voivat myöntää lainoille omavelkaisia takauksia. Takauspalkkion suuruus on perustamisvaiheen talouslaskelmien mukainen 0,09 % pa. Omavelkaisen takauksen myöntäminen on perusteltua, koska yhtiön lainoilleen saama takaus parantaa rahoittajien näkökulmasta lainojen vakuusasemaa ja vaikuttaa siten suoraan yhtiön rahoituskustannuksiin, joista kaupunki viime kädessä olennaisin osin itse vastaa.

Hankkeiden toteutus ja rahoitus

Helsingin kaupunginvaltuusto myönsi 18.1.2023, § 9 Kaupunkiliikenne Oy:lle 386 350 000 euron suuruisen takauksen Raide-Jokerin radan, vaunukaluston ja varikon investointimenojen lainoihin. Yhtiö on nostanut vuoden 2023 aikana yhteensä 200 000 000 euroa pitkäaikaisia lainoja hankkeen rahoittamiseksi.

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenteeltä saadun arvion mukaan yhtiön investointien edellyttämä ulkoisen rahoituksen tarve on vuosina 2024-2025 yhteensä noin 500 miljoonaa euroa. Yhtiöllä on käynnissä neuvottelut institutionaalisten rahoittajien kanssa pitkäaikaista lainoitusta koskevista puitesopimuksista, joiden pohjalta tilapäinen limiittirahoitus on tarkoitus konvertoida kaupungin takaamiksi pitkäaikaisiksi lainoiksi.

Tarvittavat takaukset

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n hallitus on 15.11.2023 pidetyssä kokouksessaan päättänyt hakea kaupungilta enintään 333 900 000 euron määräistä omavelkaista takausta yhtiön raideliikenneinvestointien rahoittamiseksi. Haettava takaus koskee Kruunusillat-hankkeen raitiotien ja vaunukaluston sekä Kalasataman raitiotien investointimenoihin nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen ja mahdollisten perimiskulujen kattamista. Nostettavat lainat, joihin kaupungin takausta nyt haetaan, on mitoitettu kaupungin aiemmin hyväksymien hankesuunnitelmien mukaisesti.

Nyt esitettävien lainatakausten lisäksi yhtiö tulee myöhemmin hakemaan kaupungilta omavelkaista takausta myös tulevien vuosien rahoitustarpeiden vakuudeksi. Takaushakemukset tullaan kytkemään investointikokonaisuuksiin, ja ne tulevat kaupunginvaltuuston käsittelemään hankkeiden edetessä. Tilapäisiä rahoitustarpeita tullaan kattamaan edelleen myös kaupungin myöntämällä konsernitililimiitillä.

Valtiontuki ja kuntalain 129 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys” (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6). Kaupunkiliikenne Oy tuottaa sopimuksen perusteella palveluita vain omistajapiirille tai yhteistyön piirissä oleville tahoille kilpailuttamisvelvollisuutta koskevan poikkeuksen perusteella (sidosyksikköasema, horisontaalinen yhteistyö), jolloin yhtiö ei harjoita taloudellista toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla.

Euroopan komissio on lisäksi katsonut, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoraa kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211). Myönnettävän omavelkaisen takauksen muodossa yhtiön mahdollisesti saama taloudellinen etu jää kokonaisuudessaan valtiontukisääntöjen ulkopuolelle, koska rahoitettavan radan, kaluston ja varikon investointimenot kohdistuvat toimintaan, joka ei vääristä kilpailua tai vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

15.01.2024

Asia/3

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Takaukselle ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen ja toiminnan luonteen sekä sen, että yhtiö on lähes kokonaan kaupungin omistama.

Toimivalta ja delegointi

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takauksittomuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, oikeuttaa täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takauksittomuukset.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakemus, hallituksen pöytäkirjaote

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Hakija

Vantaan kaupunki

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Talous- ja suunnitteluosasto